

Naturskyddsenheten
Länsstyrelsen Skåne
Lena Svensson
205 15 Malmö

Dnr 511-25297-2018 1233

Synpunkter på remiss gällande Bevarandeplan för Natura 2000-området Falsterbohalvön (SE0430095) samt förvaltningsplan för Helcom MPA Falsterbo Peninsula with Måkläppen.

Falsterbonäsets Naturvårdsförening (FNF) har tagit del av och noga studerat rubricerad remiss. Nedan följer våra synpunkter.

Generellt

Vi bifogar en lista på fiskarter, som vi vet förekommer i den marina miljön. Här finns några arter som ej tidigare uppträtt i området och som inte nämns i remissen. Det bör också läggas in en mening som visar att det finns en pågående förändring av Öresundsfaunan beroende på varmare vatten, men kanske också beroende på ändringar i salthalt och strömförhållanden.

Sandödlorna liksom huggorm och vattensnok nämns inte i löpande text och bör komma med på en hörna.

Synpunkter

Sid 9.

Översta stycket. Båttrafiken bör bytas mot fartygstrafiken.

4:dje stycket. Blåmusslorna också viktig föda för flatfisk. Både höst- och vårlekande sill finns i området. Tobis är också ett viktigt inslag i den pelagiska faunan.

5:te stycket. Ungar av säl bör benämnas kutar. Stor bokstav Bälthavs- och Östersjöpopulationen.

Sid 10.

2:a stycket. Flommarna är en nykonstruktion. Flommen är området väster om Falsterbo. Flommenreservatet är området som omfattar Söder strand, Måkläppen, Flommen och Ålasjön samt Bakjupet upp till Knösen och Skanörs revlar. Vattenområdena bör kallas laguner. Flommen kommer troligen av ordet flo dvs tidvis översvämmat område. Flommarna är således en totalt felaktig benämning.

3;dje stycket. Tång ingår inte i tångvallarna däremot grästorv och torkat ålgräs. Det finns nästan inga renrasiga Highland cattle kvar på Ljunggen. Betningen sker främst med korsningsdjur. Bra att det påpekas

att betningen av sly, ljung och pors främst sker under vinterhalvåret. Boskapen bör därför beta fritt även på vintern.

Skanörs Ljung är känt för sitt rovfågelsträck pga områdets geografiska läge och bildningen av termik över den mörka lågvuxna hedvegetationen.

Stycke 5. Älfisket bedrivs idag i området av fiskare, som inte har sin hemmahamn i Vellinge kommun och större delen av ålen går på export till Danmark. Är det inte dags att förbjuda älfisket för alla i området eller begränsa det till husbehovsfiske för fiskare som har sina hamnplatser i kommunen?

I området finns troligen också odetonerade minor och dumpad ammunition sedan Andra Världskriget.

Sid. 11.

Genom slussen i Slusan är bevarandestatusen för bl a kustnära laguner (1150) ej fullgod eftersom en successiv utsötning av området S Hamnvägen sker på artificiell väg och därmed en likaledes successiv förändring av faunan. Det gäller fö alla typer av lågt liggande vegetation inom S delen av Flommenreservatet, som avvattnas via Slusan.

Kustnära vandrande dyner med sandrör (2020) hotas av vresosen. Gjorda åtgärder bör betraktas som temporära och bör därför upprepas med några års mellanrum.

Sid 13.

4:de stycket. Det bör stå övervintrande och ruggande sjöfågel (främst småskrak och knölsvan). Även ljungheden har lång hävd.

Sid 14.

2:a stycket. FNF ifrågasätter starkt den andra meningen i detta stycke; "Permanent förändringar av hydrografen genom byggnation eller annan enskild- eller samverkande verksamhet har inte negativ påverkan på utbredning och långsiktig fortlevnad för naturtyper, livsmiljöer eller samhällen och associerande arter." Vi uppfattar denna mening som direkt motverkande den första. Meningen präglas av ett naivt önsketänkande.

De tre följande meningarna/styckena överensstämmer med vår uppfattning. Dock bör ifrågasättas vad som menas med livskraftiga populationer, med tanke på hur få individer av stora rovdjur t ex varg som betraktas som en livskraftig population.

Sid 15.

1:a meningen. Ska bör bytas mot får.

2:a meningen. Detta har FNF hävdats mot Vellinge kommun länge. Man bygger för de naturliga passagerna mellan t ex Skanörs Ljung och Flommenreservatet och ger inte groddjuren den hjälp de behöver för att passera högtrafikerade vägar. Det är en av anledningarna varför många groddjursarter minskat i området. Bebyggelsen är det viktigaste övervintringsområdet för de flesta groddjursarterna medan lekområden och sommarens jaktområden främst finns i reservaten.

3:dje och 4:de meningen. Byt ska mot får. Ska är inte tvingande i dessa meningar.

2:a stycket. Vad gör vi åt den ökande befolkningen och dess följeslagare i form av hundar och katter? Dessa är faktorer som starkt urholkar individtäthet och biodiversitet och hittills lett till att karaktärsarter som storspov, enkelbeckasin, svartbent strandpipare och fältpiplärka förlorats och sydlig kärrensäppa är på väg åt samma håll.

2:a meningen. Detta betyder att sandsugning inte får förekomma. Bör förtydligas!

4:de meningen bör uttolkas som att bottentrålning inte får förekomma. Fn gäller bara detta i Öresund till linjen Falsterbo Fyr – Stevns fyr. Övriga delar av det markerade är trålningen fortfarande tillåten och det bör den inte vara.

5:te meningen kan användas mot säl om behov finns. Ta bort ordet torsk eftersom arten inte är specifik för området. I annat fall bör även andra rovfiskar nämnas som lax, havsöring, horngädda, makrill osv.

6:te meningen. Denna är till intet förpliktigande eftersom den enbart kräver reproduktion och inte anger nivån. Gråsälens reproduktion är lätt att förstöra genom att någon vistas i området strax före reproduktionstiden eller en jakt inleds och de två till tre honor som idag kutar i området skjuts bort. Beträffande både knobbsäl och gråsäl kan dessa överge området pga upprepade kraftiga störningar t ex genom licensierat fiske inom sälskyddsområdet eller i dess omedelbara närhet. Det vore bra för sälarna om jaktförbud består i området och övervakningen av Nässets natur ökar och permanentas. För tumlarens del vore det en välgärning om fiske förbjuds i deras reproduktionsområde. Alltför många tumlar-ungar påträffas idag döda och intorkade i närområdets stränder i förhållande till den lilla population som anses finnas i S Östersjön.

7:de meningen. Behåll förbudet mot allmän jakt på allmänt vatten. Sv Jägareförbundet sonderar fn terrängen för att få tillstånd sådan jakt på säl och sjöfågel.

8:de meningen. Se 2:a meningen.

Sid 16.

1:a stycket. Detta förutsätter att Vellinge kommuns bäckar blir utrustade med någon typ av fångsystem för jordbrukskemikalier t ex konstruerande av våtmarker innan utloppet i havet. Det förutsätter också att man kan detektera utsläpp från främst kryssningsfartyg och att sådana toalettutsläpp inte ens tillåts i öppet hav och att sanktioner finns om så sker.

Kustnära laguner. Se ovan. Det kräver även att dagvatten från bebyggelsen med höga halter av N och P hindras påverka den algfloran och igenväxningen med vass. Betning kan påverka vassarna och idag gör Flommens GK en stor och god insats genom slätter av Flommens vassar. Tillförsel av saltvatten måste ske för att hindra att dessa brackvattenslaguner med under året varierande salthalter istället blir sötvattenssumpar.

Specifika terrestra bevarandemål. Se vad som tidigare sagts beträffande hindrandet av högvatten att komma in i Flommen.

Sid 17.

FNF håller helhjärtat med om vad som sägs om hydrologin.

3:dje stycket. Vindskyddade områden är svåra att finna på Måkläppen om de samtidigt ska vara solexponerade. Nere i driftvallarnas och tångsumparnas vegetation av mållor är det inte vindexponerat, men solen når bara dit på våren.

4:de stycket. Detta säger att betning måste ske. Vilket även uttrycks i 5:te stycket.

6:te stycket innebär ett ökat skydd för strandängarna som inkluderar bevakning för att inte ryttare och hundrastare samt besökare ska störa de häckande och rastande fåglarna. Enklast vore att göra nationalstadspark av hela området även om den blir större än vad FNF tidigare försökt få till stånd.

Bevarandemål föra Natura 2000-arter. Se vad som ovan sagts om sälar. Barbastell är endast funnen under sträcket i området och saknar naturliga boplatser i vårt område.

Sid 27.

Gråsäl. Den största i Sverige lär ha vägt obekräftade 300 kg. FNF tror inte vi haft någon hane vägande över 220 kg. Gråsälskutar kan simma redan få dagar efter födelsen även om de normalt stannar på land tills de fällt lanugopälsen vid tre till fyra veckors ålder. De väger ofta upp till 12 kg vid födelsen och 40 – 50 kg vid avvänjningen, som på Måkläppen vanligen sker vid 14 – 16 dagars ålder. De som badat under diperioden väger sällan mer än 30 – 35 kg och får därför svårare att klara sig under den perioden de ska lära sig jaga på egen hand. Dödligheten under den första månaden ligger på måkläppen på ca 50%. Sveriges äldsta gråsäl är från Måkläppen och var 40+ år.

Knobbsäl. Största knobbsälen på Måkläppen var 118 kg – en hane. Vanligen kallas sjukdomen sälvalpsjuka (PDV). Det tog ca 10 – 12 år för Måkläppspopulationen att återhämta sig efter PDV utbrottet

1988. Utbrottet 2002 drabbade främst yngre sälar eftersom de äldre troligen var immuna efter utbrottet 1988. Därigenom skedde återhämtningen i populationen snabbare denna gång. Kuten simmar normalt omedelbart efter födseln oftast innan den ens diat första gången. Vi brukar räkna laktationsperioden till 5 veckor. Under denna tid ökar vikten från 6 – 10 kg till ca 17 kg. Dödligheten bland knobbsälskutarna är vissa år mycket hög. På Måkläppen var den antalsmässigt vanligaste fiskarna i födan tobisarter. Äldsta åldersbestämda knobbsälen på Måkläppen blev 45 år.

Barbastell och tumlare se ovan.

Större vattensalamander finns i Skanör främst på Norra Ljungen, i Storevång i den s k Vångakilen med intill liggande vatten N Västra Halörsvägen samt i vannigarna inne i Skanör. Predation av skrattmås på larver är känd liksom av smådopping. Flera överkörs årligen på V Halörsvägen och Båtsmansvägen. I Falsterbo fanns den tidigare i vallgraven kring Falsterbo borgruin.

Sid 37 se även sid 38.

Norra Ljunghusens bebyggelse hotar Natura 2000-områden genom ökad mänsklig påverkan – byggnation, transporter, promenader, barn, hundar och katter. Redan detta borde vara tillräckligt för att stoppa projektet liksom risken för förhöjda vattennivåer. Att sedan rödlistade arter med få individer och troligen enda växtplatserna i landet förlorar sina växtplatser är ytterligare ett minus. Dessutom förloras en spridningsväg i betäckt terräng.

I samma grad gäller blivande byggnation på Ålajorden och i intilliggande del av Falsterbo vång.

Snabbgående motorbåtar liksom vattenskotrar borde inte få utnyttjas i högre farter, då högfrekvent buller ökar speciellt kring Måkläppen och Sandflyttan med tanke på såväl fiskar, som marina däggdjur och fåglar. Knobbsälskutar har vid minst två tillfällen dött av propellerskador och småskrakar har under ruggningen av arm- och handpennor blivit överkörda av snabbgående motorbåtar med omfattande och dödliga ödem över hela ryggen.

Jetdrift i vatten dödar stora mängder kräftdjurslarver och andra vattenlevande organismer.

Sandsugning, som föreslagits för strandskoning, är ett direkt hot mot bottnar och bottenflora och bottenlevande djurliv. (se sid 39) Måkläppens strandlinge har däremot förskjutits ca 280 m österut sedan 1975 och fortsatt även efter sandsugningens upphörande 1992.

Belysning, även avskärmd sådan, påverkar bl a fladdermöss och fåglar. För att inte tala om nattflygande fjärilar och skalbaggar.

Sid 39.

Oljepåslag har skett 1990, 1995 och 1996. Vapper läcker troligen fortfarande olja.

Sid 40.

Utsläpp av paraffin påträffades längs stränderna för några år sedan. Dumpning av flygbränsle S Pepparholmen kan påverka vatten, bottnar och stränder.

Eutrofiering av Skanörs Ljung pga ökad trafik. På 80-talet släppte trafiken över Ljungen ut 75 kg N per ha. Idag är trafiken mångdubbelt större även om en del av den redan nått full verkningsgrad på sin avgasrening. Det är detta som har givit upphov till björk och talluppslagen som är svårbekämpade på Ljungen.

Dammar eller våtmarker bör skapas för att hindra jordbrukskemikalier att hamna i havet och där förorsaka övergödning eller påverka organismernas livscyklar.

Bredevägsbäcken för med sig davatten från trädgårdar och grundvatten från gamla driftvallar och är antagligen en av de viktigare källorna till övergödning i Höllviken.

Sid 41.

Fisket. Betydande bifångster görs av speciellt dykänder, främst vigg, som till stor del lever på tusensnäckor. En stor del av de sälar och tumlare som insamlats eller provtagits på Öresundssidan såväl

som på Östersjösidan har drunknat i garn. Inte bara aktivt fiske bedrivs utan även spökgarn kan vara inblandade i marina däggdjurs och fåglars död.

Jakt i området leder till att mycket fågel under dagen ligger i havet istället för i lagunerna. Med tanke på fågelturismen och den ökade befolkningen på Näset, så borde inte jakt få förekomma på Näsets västsida .

Nedskräpning. Nedskräpningen i havet har minskat jämfört med 1970-talet. I ett avseende har den dock ökat och det gäller plasterna. Den mekaniska nötningen som ger upphov till nanopartiklar, som på olika sätt tar sig in i näringskedjorna och som kan påverka djurens fysiologi och beteende.

Sid 42.

All utfyllnad i marina miljöer borde vara konsekvensundersökta och redovisade innan några som helst utfyllnader får göras. Detta gäller även djup över gränsen på (vilken vi tror är) 20 cm, som idag inte är tillståndspliktiga.

Sid 43.

FNF föreslår att Öresund görs till biosfärområde eller marin nationalpark.

FNF stödjer bevarandeåtgärderna

Sid 44.

FNF stödjer restaureringsåtgärderna och planerna för den löpande skötseln.

Falsterbo 2018-11-23

För Falsterbonäsets Naturvårdsförening

David Carlson (ordförande)

Falsterbonäsets Naturvårdsförening, Box 32, 239 21 Skanör
www.falsterbonaset.se